

6. SINIF

SOSYAL BİLGİLER

15 TATİL KAMP ÇALIŞMASI

sosyalbilgiler.biz

MACERA DOLU BİR TARİH
VE KÜLTÜR YOLCULUĞU!

1.-2. GÜN: DEĞİŞEN ROLLERİM

Hap Bilgiler (Konu Özeti)

- **Rol Nedir?** Bir grup veya kurum içinde üzerimize düşen görevlere rol denir.
- **Rollerin Özellikleri:**
 - Aynı anda birden fazla role sahip olabiliriz (Hem **öğrenci**, hem **evlat**, hem **kaleci** olabilirsiniz).
 - Rollerimiz zamanla değişebilir (Bebek -> Çocuk -> Baba -> Dede).
 - Bazı roller doğuştan gelir (**Evlat, Kardeş**), bazılarını sonradan çalışarak kazanırız (**Sınıf Başkanı, Doktor, Pilot**).
- **Beklentiler:** Her rolün bizden beklediği davranışlar vardır. Öğrenciysek ders çalışmalı, kaleciysek gol yememeliyiz.

Günün Etkinliği: "Rol Çarkı"

Kendi hayatını düşün ve aşağıdaki boşlukları doldur:

1. **Doğuştan Sahip Olduğum Rol:** (Örn: Evlat)
2. **Sonradan Kazandığım Rol:** (Örn: Gitarist)
3. **Gelecekte İstedğim Mesleki Rol:**

? Günün Testi

1. 6. sınıf öğrencisi Mert, okulda öğrenci, evde ağabey, hafta sonu gittiği kursta ise kursiyerdir.

Buna göre Mert ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Rollerini zamanla hiç değişmemiştir.
- B) Aynı anda birden fazla role sahiptir.
- C) En önemli rolü ağabeyliktir.
- D) Tüm rollerini sonradan kazanmıştır.

2. Aşağıdaki rollerden hangisine doğuştan sahip oluruz ve değiştirmek elimizde değildir?

- A) Sınıf Başkanı
- B) Takım Kaptanı
- C) Evlat
- D) Öğretmen

3. "Rollerimiz değiştikçe sorumluluklarımız da değişir."

Buna göre aşağıdakilerden hangisi 6. sınıf öğrencisi olan bir çocuğun sorumluluklarından biri *olamaz*?

- A) Okul çantasını hazırlamak
- B) Odasını toplamak
- C) Ailenin geçimini sağlamak
- D) Okul kurallarına uymak

3.-4. GÜN: BİZİ BİZ YAPANLAR

Hap Bilgiler (Konu Özeti)

- **Kültür:** Bir milletin geçmişten günümüze taşıdığı, onu diğer milletlerden ayıran yaşam tarzıdır.
- **Birlik ve Beraberlik:** Kültürel öğelerimiz bizi bir arada tutan "çimento" gibidir.
 - **Dilimiz (Türkçe):** Duygu ve düşüncelerimizi aktarır, anlaşmamızı sağlar.
 - **Tarihimiz:** Geçmişte yaşanan zaferler ve üzüntüler bizi birbirimize bağlar
 - **Bayramlar:** Dinî ve millî bayramlar küslerin barıştığı, akrabaların ziyaret edildiği günlerdir.
 - **Gelenekler:** Düğün, nişan, asker uğurlama, hasta ziyareti toplumsal dayanışmayı artırır.

Günün Etkinliği: "Kültür Bulmacası"

Aşağıdaki tanımların hangi kültürel ögeye ait olduğunu yaz:

- Geçmişimizi öğrenmemizi sağlayan bilim: (Tarih)
- İletişim kurmamızı sağlayan en temel araç: (Dil)
- Toplumun ortak inanç sistemi: (Din)

? Günün Testi

1. "Dil, kültürün taşıyıcısıdır. Nesiller arası kültür aktarımı dil sayesinde olur."

Buna göre dilin bozulması aşağıdakilerden hangisine neden olur?

- A) Ekonominin gelişmesine
- B) Kültürel bağların zayıflamasına
- C) Teknolojinin ilerlemesine
- D) Nüfusun artmasına

2. Türk kültüründe "asker uğurlama" törenlerinin yapılmasının temel amacı nedir?

- A) Eğlenmek ve vakit geçirmek
- B) Askere giden gence moral ve destek vermek
- C) Yemek dağıtmak
- D) Trafiği aksatmak

3. Millî kültürümüzü oluşturan öğelerden biri de "Tarih"tir.

Tarih bilincine sahip bir bireyden aşağıdakilerden hangisi beklenir?

- A) Geçmişle gurur duyar ve ders çıkarır.
- B) Kendi kültürünü küçümser.
- C) Geleceğe dair plan yapmaz.
- D) Başka milletlerin kültürünü taklit eder.

4. Aşağıdakilerden hangisi "Maddi Kültür" öğelerimizden biridir?

- A) Gelenekler
- B) Dil
- C) Tarihî Camiler ve Köprüler
- D) Ahlak kuralları

5. GÜN: SORUN VARSA ÇÖZÜM DE VAR

Hap Bilgiler (Konu Özeti)

- **Toplumsal Sorun:** Toplumun genelini etkileyen problemlerdir. (Trafik, Çevre Kirliliği, Madde Bağımlılığı, Kadına Şiddet vb.)
- **Çözüm Yolları:**
 - **Resmî Kurumlar:** Devletin bakanlıkları (Sağlık Bakanlığı, Çevre Bakanlığı vb.) sorunları çözmek için çalışır.
 - **Sivil Toplum Kuruluşları (STK):** Gönüllü insanların kurduğu dernek ve vakıflardır. Kâr amacı gütmeyizler.
 - **TEMA:** Toprak ve erozyon.
 - **LÖSEV:** Sağlık ve lösemili çocuklar.
 - **YEŞİLAY:** Zararlı alışkanlıklarla mücadele.
 - **DARÜŞŞAFAKA:** Eğitimde fırsat eşitliği (Babası/annesi olmayan çocuklara eğitim).

Günün Etkinliği: "Hangi STK?"

Aşağıdaki sloganların hangi kuruluşa ait olabileceğini tahmin et ve eşleştir (TEMA, KIZILAY, YEŞİLAY):

- "Türkiye Çöl Olmasın!" ->
- "İçki, sigara bütün kötülüklerin anasıdır." ->
- "Kan ver, hayat kurtar." ->

? Günün Testi

2. Aşağıdaki sivil toplum kuruluşlarından hangisi "eğitim" alanında faaliyet gösterir?

- A) TEMA
- B) TEV (Türk Eğitim Vakfı)
- C) KIZILAY
- D) YEŞİLAY

3. Toplumsal sorunlara duyarlı bir bireyin aşağıdakilerden hangisini yapması *beklenmez*?

- A) Çevreyi temiz tutması
- B) İhtiyaç sahiplerine yardım etmesi
- C) Sorunları görmezden gelmesi
- D) Sivil toplum kuruluşlarına destek olması

5. Toplumsal sorunların çözümünde aşağıdakilerden hangisi *yanlış* bir tutumdur?

- A) "Bana dokunmayan yılan bin yaşasın" demek
- B) Sorunların çözümü için iş birliği yapmak
- C) Kanunlara ve kurallara uymak
- D) Empati kurmak

6.-7. GÜN: DÜNYA'NIN NERESİNDEYİZ?

Hap Bilgiler (Konu Özeti)

- **Kıtalar ve Okyanuslar:**

- Yeryüzündeki büyük kara parçalarına **Kıta**, büyük su kütlelerine **Okyanus** denir.
- **7 Kıta:** Asya (En büyük), Avrupa, Afrika, Kuzey Amerika, Güney Amerika, Antarktika (Yerleşik hayat yok), Okyanusya (Avustralya).

* **3 Okyanus:** Büyük (Pasifik), Atlas (Atlantik), Hint.

- **Matematik (Mutlak) Konum:** Bir yerin Ekvator'a ve Başlangıç Meridyeni'ne göre yeridir.

- **Paralel (Enlem):** Yatay çizgiler. En büyüğü Ekvator'dur.
- **Meridyen (Boylam):** Dikey çizgiler. Başlangıç noktası İngiltere'deki Greenwich'tir.
- **Türkiye'nin Adresi: 36°-42° Kuzey** Paralelleri ve **26°-45° Doğu** Meridyenleri.

- **Göreceli (Özel) Konum:** Bir yerin kıtalara, denizlere, boğazlara ve komşulara göre konumudur. (Örn: Türkiye'nin Asya ve Avrupa'yı birbirine bağlaması).

Günün Etkinliği: "Koordinat Avcısı"

Türkiye haritasını veya bir dünya haritasını önüne al ve şu soruları cevapla:

1. Türkiye, Ekvator'un (Kuzeyinde / Güneyinde) yer alır?
2. Türkiye, Başlangıç Meridyeni'nin (Doğusunda / Batısında) yer alır?
3. Türkiye'nin en doğusu ile en batısı arasında kaç dakika zaman farkı vardır? (İpucu: $45 - 26 = 19$ meridyen. $19 \times 4 \text{ dk} = ?$)

? Günün Testi

1. Dünya'yı kuzey ve güney olmak üzere iki eşit yarım küreye böldüğü varsayılan en büyük paralel dairesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Greenwich
- B) Ekvator
- C) Yengeç Dönencesi
- D) Oğlak Dönencesi

2. Türkiye, 36° - 42° Kuzey paralelleri ile 26° - 45° Doğu meridyenleri arasında yer alır.

Bu bilgi Türkiye'nin hangi özelliğini ifade eder?

- A) Göreceli Konumunu
- B) Matematik Konumunu
- C) Jeopolitik Önemi
- D) İklim Özelliklerini

3. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin "Göreceli Konumu"nun bir sonucudur?

- A) Kuzey Yarım Küre'de yer alması
- B) Asya ve Avrupa kıtaları arasında köprü olması
- C) Başlangıç meridyeninin doğusunda olması
- D) Orta kuşakta yer alması

Hap Bilgiler (Konu Özeti)

- **Fiziki Harita Renkleri:** Yükseltiyi gösterir.
 - **Yeşil:** Alçak yerler (Kıyılar, Ovalar). *Dikkat: Orman demek değildir!*
 - **Sarı:** Orta yükseklik (İç Anadolu).
 - **Kahverengi:** Yüksek dağlar (Doğu Anadolu).
- **İklimlerimiz:**
 1. **Akdeniz İklimi:** Yazlar sıcak/kurak, kışlar ılık/yağışlı. Bitki örtüsü: **Maki**. (Turunçgil, Zeytin).
 2. **Karadeniz İklimi:** Her mevsim yağışlı. Bitki örtüsü: **Orman**. (Çay, Fındık).
 3. **Karasal İklim:** Yazlar sıcak/kurak, kışlar soğuk/karlı. Bitki örtüsü: **Bozkır**. (Tahıl).
- **Nüfusun Dağılışı:**
 - **Doğal Faktörler:** İklim, Yeryüzü Şekilleri, Su Kaynakları.
 - **Beşerî Faktörler:** Sanayi, Tarım, Ulaşım, Turizm. (Örn: İstanbul sanayi ve ticaret yüzünden kalabalıktır).

Günün Etkinliği: "Hangi İklim?"

Özellikleri verilen iklimin adını yaz:

- Evler genellikle ahşaptır, şemsiyesiz çıkılmaz: (Karadeniz)
- Kışlar çok soğuk geçer, en yaygın bitki bozkırdır: (Karasal)
- Yaz turizmi gelişmiştir, kışın don olayı az görülür: (Akdeniz)

? Günün Testi

2. "Yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı geçer. Bitki örtüsü kısa boylu çalılardan oluşan makidir." Bu özellikler hangi iklim tipine aittir?

- A) Karasal İklim
- B) Akdeniz İklimi
- C) Karadeniz İklimi
- D) Muson İklimi

5. Türkiye'de nüfusun en yoğun olduğu bölge Marmara Bölgesi'dir.

Aşağıdakilerden hangisi bunun sebeplerinden biri *olamaz*?

- A) İş imkanlarının fazla olması
- B) Ulaşımın gelişmiş olması
- C) Yükseltinin fazla ve dağlık olması
- D) İklimin elverişli olması

Hap Bilgiler (Konu Özeti)

- **Türk Dünyası:** Dünyada Türkçe konuşan ve Türk kültürüne sahip olan devlet ve topluluklardır.
- **Bağımsız Türk Cumhuriyetleri:**
 1. **Türkiye** (Başkent: Ankara)
 2. **Azerbaycan** (Başkent: Bakü) - "İki Devlet, Tek Millet".
 3. **Kazakistan** (Başkent: Astana) - Yüz ölçümü en büyük Türk devleti.
 4. **Kırgızistan** (Başkent: Bişkek) - Manas Destanı ile ünlüdür.
 5. **Özbekistan** (Başkent: Taşkent) - Tarihî şehirleri (Semerkant, Buhara) meşhurdur.
 6. **Türkmenistan** (Başkent: Aşgabat) - Doğalgaz zenginidir.
 7. **KKTC** (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti) - Yavru Vatan.
- **İş Birliği Kuruluşları:**
 - **TİKA:** Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı. (Hastane, okul, su kuyusu yapar).
 - **TÜRKSOY:** Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı. (Türk kültürünü dünyaya tanıtır).

Günün Etkinliği: "Kardeşini Bul"

Aşağıdaki başkentleri ülkeleriyle eşleştir:

- Bakü ->
- Astana ->
- Lefkoşa ->
- Taşkent ->

? Günün Testi

1. Türk dilini konuşan ülkeler ve toplumlar arasında kültürel bağları güçlendirmek ve Türk kültürünü dünyaya tanıtmak amacıyla kurulan uluslararası teşkilat hangisidir?

- A) NATO
- B) TEMA
- C) TÜRKSOY
- D) TİKA

2. Türkiye Cumhuriyeti tarafından kurulan, yurt dışında okul, hastane, cami yapımı ve su kuyusu açma gibi yardım faaliyetleri yürüten kuruluşumuz hangisidir?

- A) TİKA
- B) TÜİK
- C) RTÜK
- D) TSE

3. Aşağıdakilerden hangisi bağımsız Türk Cumhuriyetlerinden biri *değildir*?

- A) Özbekistan
- B) Türkmenistan
- C) Kazakistan
- D) Gürcistan

Hap Bilgiler (Konu Özeti)

- **Ana Yurdumuz Türkistan (Orta Asya):** Türklerin tarih sahnesine çıktığı ilk yerdir. Karasal iklim (sert soğuklar) ve bozkır bitki örtüsü hâkimdir.
- **Yaşam Tarzı:** İklimden dolayı **Konargöçer** (Yaylak-Kışlak) yaşamışlar ve **Hayvancılıkla** uğraşmışlardır. Taşınabilir sanat eserleri (Halı, kilim, kılıç) yapmışlardır.
- **Devletler:**
 1. **Asya Hun Devleti:** Tarihte bilinen ilk Türk devletidir. En ünlü hükümdarı **Mete Han**, dünya ordularına örnek olan "**Onlu Sistem**"i kurmuştur. (Destanı: Oğuz Kağan).
 2. **Kök Türkler:** Tarihte "Türk" adını devlet adı olarak ilk kullananlardır. **Orhun Yazıtları**, Türk tarihinin ve edebiyatının ilk yazılı belgeleridir.
 3. **Uygurlar: Yerleşik hayata geçen ilk Türk devletidir.** Maniheizm dinini kabul ettiler. Yerleşik hayata geçince tarım, mimari (tapınak/ev) ve kâğıt-matbaa kullanımı başladı.
- **Kültür:**
 - **Kurgan:** Oda biçimindeki mezar (Ahiret inancı).
 - **Töre:** Yazılı olmayan hukuk kuralları.

Günün Etkinliği: "Sosyal Yapı Piramidi"

Türklerde devletin oluşum şemasını küçükten büyüğe doğru sırala (Boy, İl, Oguş, Budun, Urug):

1. **Oguş** (Aile) -> 2. (Aileler Birliği) -> 3. (Sülaleler Birliği) -> 4. (Millet) -> 5. **İl** (Devlet)

? Günün Testi

1. Türkler Orta Asya'nın sert iklim koşulları nedeniyle konargöçer bir yaşam tarzını benimsemişlerdir.

Bu yaşam tarzının bir sonucu olarak aşağıdaki sanat dallarından hangisinde gelişmemişlerdir?

- A) Dokumacılık (Halı-Kilim)
- B) Maden İşçiliği
- C) Mimari (Saray ve Tapınak)
- D) Dericilik

4. Türk tarihinin ve edebiyatının ilk yazılı belgeleri kabul edilen, devlet adamlarına ve millete öğütler veren eser hangisidir?

- A) Oğuz Kağan Destanı
- B) Orhun Yazıtları (Göktürk Kitabeleri)
- C) Ergenekon Destanı
- D) Divan-ı Hikmet

5. İlk Türk devletlerinde ölen kişinin "Kurgan" adı verilen oda şeklindeki mezarlara, hayattayken kullandığı eşyalarıyla birlikte gömülmesi Türklerde hangi inancın var olduğunu kanıtlar?

- A) Gök Tanrı inancı
- B) Ahiret inancı
- C) Doğaya saygı
- D) Atalar kültü

Hap Bilgiler (Konu Özeti)

- **Doğuş:** Hz. Muhammed (sav) döneminde Mekke'de doğdu. **Hicret (622)** ile Medine İslam Devleti kuruldu.
- **Dört Halife Dönemi:** Halifeler seçimle iş başına geldiği için "Cumhuriyet Dönemi" gibi adlandırılır. (Hz. Ebubekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali).
- **Emeviler:** Halifelik babadan oğula geçen "Saltanat"a dönüştü. Arap olmayan Müslümanlara kötü davrandılar (Mevali Politikası).
- **Abbassiler:** Hoşgörülü bir politika izlediler. Bilime çok önem verdiler. Bağdat'ta **Beytü'l-Hikme** (Bilgelik Evi) adlı bilim merkezini kurdular.
- **Altın Çağ:** Avrupa "Karanlık Çağ"ı yaşarken İslam dünyası bilimde zirvedeydi.
 - **İbn-i Sina:** Tıp alanında "El Kanun" kitabını yazdı. "Avicenna" olarak bilinir.
 - **Harezmi:** Matematikte "0" (sıfır) rakamını buldu, Cebir'in babasıdır.

Günün Etkinliği: "Bilim İnsanı Kimdir?"

Özellikleri verilen İslam bilginini yaz (İbn-i Sina, Harezmi, Biruni):

- Tıbbın Hükümdarı, Avicenna:
- Sıfırı bulan Matematikçi:
- Gazneli Mahmut'un "Sarayımın en değerli hazinesi" dediği bilgin:

? Günün Testi

1. Dört Halife Dönemi'nde halifeler istişare ve seçimle belirlenirken, Emeviler döneminde Muaviye'nin oğlu Yezid'i veliaht tayin etmesiyle halifelik neye dönüşmüştür?

- A) Cumhuriyete
- B) Saltanata
- C) Meşrutiyete
- D) Demokrasiye

2. Orta Çağ'da Avrupa'da kilise baskısı nedeniyle bilim gelişmezken (Karanlık Çağ), İslam dünyasında bilimsel çalışmalar zirveye ulaşmıştır. Abbassiler döneminde Bağdat'ta kurulan ünlü bilim merkezi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nizamiye Medresesi
- B) Beytü'l-Hikme
- C) Darüşşafaka
- D) Enderun Mektebi

3. Abbassiler, Emevilerin aksine Arap olmayan Müslümanlara da devlet görevlerinde yer vermiş ve hoşgörülü davranmışlardır. Bu politikanın en önemli sonucu nedir?

- A) İslamiyet'in Türkler arasında yayılması hızlanmıştır.
- B) Halifelik kaldırılmıştır.
- C) Arapça kullanımı yasaklanmıştır.
- D) Devlet kısa sürede yıkılmıştır.

Hap Bilgiler (Konu Özeti)

- **Talas Savaşı (751):** Çin ve Abbasiler savaştı, Türkler Müslümanların yanında yer aldı. Bu savaştan sonra Türkler kitleler halinde İslamiyet'i kabul etmeye başladı. Ayrıca Kâğıt, Matbaa Çin dışına çıktı.
- **İlk Türk-İslam Devletleri:**
 - **Karahanlılar:** Orta Asya'da kurulan *ilk Müslüman Türk devleti*. Türkçeyi resmi dil ilan ettiler. (Eser: Kutadgu Bilig - Yusuf Has Hacib).
 - **Gazneliler:** Gazneli Mahmut, Hindistan'a 17 sefer yaparak İslamiyet'i oraya yaydı.
 - **Büyük Selçuklu Devleti:** Anadolu'nun kapılarını Türklere açtı.
 - **Malazgirt Savaşı (1071):** Bizans ile yapıldı. Sultan Alparslan kazandı. Sonuç: **Anadolu'nun kapıları Türklere açıldı.**
- **Kültürel Değişim:** İslamiyet ile birlikte yerleşik hayata geçiş hızlandı. Cami, Medrese, Kervansaray yapımı başladı. Törenin yanına "Şer'i Hukuk" eklendi.

Günün Etkinliği: "İlkler Köşesi"

- İlk Müslüman Türk Devleti: (Karahanlılar)
- Anadolu'nun kapılarını açan savaş: (Malazgirt)
- İlk Türkçe sözlük (Divanü Lugati't-Türk) yazarı: (Kaşgarlı Mahmut)

? Günün Testi

1. 751 yılında yapılan Talas Savaşı'nın Türk tarihi açısından en önemli sonucu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türklerin kitleler halinde İslamiyet'i kabul etmeye başlaması
- B) Çin'in Anadolu'yu işgal etmesi
- C) Türklerin Orta Asya'dan tamamen göç etmesi
- D) Göktürk Devleti'nin yıkılması

2. Karahanlılar döneminde Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılan "Divanü Lugati't-Türk", Araplara Türkçeyi öğretmek ve Türkçenin zenginliğini göstermek amacıyla yazılmıştır.

Buna göre Kaşgarlı Mahmut'un temel amacı nedir?

- A) Ticareti canlandırmak
- B) Millî kültüre ve Türk diline sahip çıkmak
- C) Yeni yerler fethetmek
- D) İslamiyet'i yaymak

3. Türklerin İslamiyet'i kabul etmesiyle birlikte sosyal ve kültürel hayatlarında bazı değişimler yaşanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu değişimlerden biri değildir?

- A) Cami, medrese, türbe gibi mimari eserler yapılması
- B) Göçebe yaşamdan yerleşik hayata geçişin hızlanması
- C) Askerlik ve savaşçılık özelliklerini tamamen kaybetmeleri
- D) Hukuk sisteminde İslami kuralların da uygulanması

- **Gün 1-2 (Roller):** 1-B, 2-C, 3-C
- **Gün 3-4 (Kültür):** 1-B, 2-B, 3-A, 4-C
- **Gün 5 (Sorunlar):** 1-B, 2-C, 3-A
- **Gün 6-7 (Konum):** 1-B, 2-B, 3-B
- **Gün 8-9 (İklim):** 1-B, 2-C,
- **Gün 10 (Türk Dünyası):** 1-C, 2-A, 3-D
- **Gün 11-12 (İlk Türkler):** 1-C, 2-B, 3-B
- **Gün 13 (İslamiyet):** 1-B, 2-B, 3-A
- **Gün 14-15 (Türk-İslam):** 1-A, 2-B, 3-C